

straffelig klart, at der ved Udfærdigelsen af disse Bevillinger kun har været vedblevet med det System, som allerede tidligere var blevet gennemført, og hvortil der endog ved en allersidste Resolution var givet en bestemt Udsigt, saa at Ministeriet ingenlunde kunde skjonne, at det overtraadte den Bemyndigelse, der var nedlagt i dets Hænder, ved, efter indkomne Ansøgninger, at meddele Kongelige Bevillinger. Vel er der foregaaet enkelte Forandringer i disse Bevillinger (Hør!); en væsentlig af disse Forandringer er den, at der tidligere i Reglen kun blev givet Tilladelse til at afhænde til Arveskætte, hvorimod der i de seneste Bevillinger er givet Tilladelse til at afhænde til fuld Eiendomsret; men jeg troer ikke, at Noget vil kunne finde, at der i denne Forandring er Noget, som kunde være til Skade for de paagældende Fæstere, hvis Lørd ligeledes efter den Kongelige Tillæggelse skulde iagttages (Hør!); jeg troer tværtimod, at det fornemmelig skeete af Hensyn til Fæsternes eget Lørd (Hør!). En anden Forandring, som er foretagen i de seneste udfærdigede Bevillinger, er den, at man endnu mere har søgt at værne om, at Fæsternes selv erholdt Eiendommene tilkøbs; der er nemlig i den sidste Bevilling sat en forandret Størrelse for den Andeel af Kjøbesummen, der skulde tilfalde Lehnbesidderen; efter som Eiendommen blev solgt til Fæsteren selv eller til Fremmede. En saadan Bestemmelse kjendtes rigtignok ikke tidligere, men Ministeriet har anseet sig fuldkommen besøiet til, i en Retning, som Enhver maatte erkjende for at være rigtig, at udvirke en Regel, som alene kunde være til Fordeel for de nuværende Fæstere. Med Hensyn til, hvorvidt Bøndergaardene kunne sælges til Andre end til Fæsternes, indeholde de nuværende Bevillinger den samme Regel, som de ældre indeholdt, at de kun ved Fæstledighed tør sælges til Fremmede, ellers kun til Fæsternes eller deres Børn eller Svigerbørn, naar disse ikke selv give deres Samtykke til Salg til Andre; i den Henseende kan jeg altsaa ikke troe, at de Bevillinger, der ere udfærdigede efter Cancelliets Medlæggelse, skulde af den tidligere Generalprocureur være karakteriserede som uhensigtsmæssige. Det forekommer mig, at en saadan Uttring er falden; jeg

troer, at den tidligere Generalprocureur maaskee har udtalt sig i en mindre gunstig Retning om de Bestemmelser, der paatænkes givne ved Lov, hvorved det skulde staae Lehnbesidderne frit for at sælge til Fremmede, men ikke om de Bestemmelser, der ere givne i de nys fra Justitsministeriet udgivne Bevillinger. Dermed troer jeg at have gjendrevet de Angreb, som ere skeete paa de fra Justitsministeriet udfærdigede Bevillinger (Nei! Jo! Nei!). Jeg skal forøvrigt ikke unddrage mig fra ogsaa at udtale mig om det Standpunkt, hvorfra jeg overhovedet betragter denne Sag. Jeg troer, at det vil være i hoi Grad ønskeligt, at Overgangen fra Fæste til Selveiendom skeer ved frivillig Overenskomst, saavidt dette kun er muligt; jeg troer, at man gjør sig urigtige Forventninger om den Lov, som skal bestemme en tvungen Overgang af Fæste til Selveiendom, jeg troer, at en saadan Lov vilde frembringe de største Uanseligheder, og jeg troer, at det maa være Enhver, der ønsker denne Sag berigtiget paa en tilfredsstillende og helbringende Maade, i hoi Grad magtpaaliggende at bidrage, hvad han formaaer til, at Overgangen kan skee frivilligt. Naar jeg altsaa seer hen til, hvad man skulde udrette i denne Retning ved Bevillinger, saa troer jeg, at det, som ligger Ministeriet nærmest, maa være at borttrykke den Hindring, der i Fideicommissernes og Lehnernes Natur ligger imod at gjenneføre den Foranstaltning, som paa de andre Godser, der besiddes med fuld Eiendomsret, har været gennemført til stort Held for Bønderne, idet Selveiendom der har udbredt sig i en hoi Grad, altsaa at sætte Lehnene og Fideicommisserne paa samme Standpunkt i denne Retning, som andre Godser. Fra denne Side kunde der vel findes nogen Betænkelse mod det Forslag, som det ærede Udvalg har fremsat ved den 1ste Paragraph, men derimod slet ikke fra Lehncontrollens; der er i dette Forslag slet intet Nyt, der er kun andraget paa den samme Bestemmelse, som hidtil har været givet i samtlige Bevillinger. Men ikke engang fra det almindelige Standpunkt, troer jeg, at der er nogen Grund til at modsætte sig en saadan Bestemmelse. Jeg troer, at der kun i høist sjældne Tilfælde vil findes saadanne Mellem-